

Aan

Staatssecretaris LMZ

Deadline: 16-06-2025

Directie Maatschappelijke
Ondersteuning

Ontworpen door

nota

(ter beslissing) Verzoek Kamer stand van zaken Wetsvoorstel meervoudige problematiek sociaal domein (Kamerstuk 36295) en de inzet van ervaringsdeskundigen.

Datum Document

12 juni 2025

Kenmerk

4132808-1084044-DMO

Bijlage(n)

1

1. Aanleiding

Staatssecretaris Maeijer heeft tijdens het commissiedebat GGZ/ Suïcidepreventie van 15 april 2025¹ toegezegd de Kamer voor het zomerreces te informeren over de stand van zaken m.b.t.:

- het wetsvoorstel aanpak meervoudige problematiek (hierna: Wams) en
- de inzet van ervaringsdeskundigen voor informatie en ondersteuning bij slachtoffers van seksueel geweld.

Daarnaast verzoekt de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport om toezending van de nota naar aanleiding van het verslag bij de Wams (brief van 2 juni 2025 met kenmerk 2025Z11077). Met bijgevoegde Kamerbrief wordt voldaan aan de toezeggingen en de Kamer geïnformeerd over wanneer zij de nota naar aanleiding van het verslag kan verwachten.

2. Geadviseerd besluit

Uw akkoord ten behoeve van de verzending van bijgevoegde brief aan de Tweede Kamer voor het zomerreces.

3. Kernpunten

Ad a). *Aanleiding wetsvoorstel*²

De Wams wijzigd de Wmo 2015³ en vormt de wettelijke basis voor gegevensverwerking voor de integrale aanpak van meervoudige problematiek in het sociaal domein. Daarnaast regelt de Wams een expliciete grondslag voor de openbare geestelijke gezondheidszorg en de gegevensverwerking van de meldpunten niet-acuut.

¹ Alsook tijdens het debat over de parlementaire verkenning verward/onbegrepen gedrag en veiligheid van 28 mei 2025.

² Beslisnota inzake Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein - Eerste Kamer der Staten-Generaal (zie bijlage 2).

³ Met spiegelbepalingen in de Jeugdwet, de Participatiewet en de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening.

Als gevolg van de decentralisaties in 2015 zijn gemeenten meer gegevens gaan verwerken bij de uitoefening van hun taken in het sociaal domein. Een knelpunt daarbij is dat een overkoepelende wettelijke regeling voor de domeinoverstijgende verwerking van persoonsgegevens in het sociaal domein ontbreekt. De Autoriteit Persoonsgegevens stelde dit probleem in 2016 al vast en benadrukte dat gemeenten niet kunnen volstaan met het vragen van toestemming aan cliënten voor het verwerken van hun gegevens.⁴ Gemeenten en hulpverleners worden daardoor belemmerd bij het vaststellen van eventuele meervoudige problematiek en ook bij de uitvoering van een gecoördineerde aanpak bij meervoudige problematiek. De Wams voorziet in de grondslagen die hiervoor nodig zijn. De verwachting is dat daarmee domeinoverstijgende samenwerking bevordert zal worden. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (hierna: de VNG), gemeenten en andere betrokken partijen⁵ kijken dan ook uit naar deze wet.

Directie Maatschappelijke
Ondersteuning

Kenmerk
4132808-1084044-DMO

Huidige stand van zaken

- De nota naar aanleiding van het verslag is ambtelijk voorbereid. Het wetsvoorstel met alle bijbehorende documenten moet gezien het recente terugtreden van staatssecretaris Maeijer (opnieuw) ter besluitvorming worden voorgelegd.
- De nota van wijziging wordt afgestemd met de bij het wetsvoorstel betrokken departementen (met name de ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Sociale Zaken en Werkgelegenheid).
- Deze nota van wijziging betreft:
 - een verduidelijking dat gegevens uit het onderzoek op grond van de Wams niet verder mogen worden verwerkt voor het kunnen opleggen van een sanctie en
 - een wijziging met betrekking tot de bepaling op grond waarvan hulpverleners in uitzonderlijke gevallen hun wettelijk beroepsgeheim kunnen doorbreken zonder toestemming van de cliënt.

Gesprekken over de doorbreking van het beroepsgeheim

Recent zijn met veldpartijen (wederom) gesprekken gevoerd over de voorgestelde gewijzigde bepaling die betrekking heeft op het doorbreken van het beroepsgeheim in het geval toestemming ontbreekt. Deelnemers waren de VNG, gemeenten Haarlem, Nijmegen, Rotterdam en Zaanstad, LHV, KNMG, GGZ NL, NIP, ZVH Hollands Midden, GGD IJsselland en GGD GHOR. De eerder geuite bezwaren, die niet konden leiden tot consensus over de formulering van de bepaling, zijn herhaald.

Een meerderheid van de vertegenwoordigers van zorgpartijen meent dat het huidige juridisch kader voor het verstrekken van gegevens aan het college van B&W door zorgverleners met een beroepsgeheim toereikend is voor een (meer) gecoördineerde aanpak van meervoudige problematiek in het sociaal domein. Zij zijn geen voorstander van een specifieke regeling in het wetsvoorstel Wams. Het scheppen van een (juridisch) kader voor het uitwisselen van gegevens in het kader van bemoeizorg vergt volgens hen een afzonderlijk traject, dat in nauw overleg met het veld tot stand moet komen.

⁴ Omdat de AVG vereist dat die toestemming in vrijheid wordt gegeven en daarvan is in de relatie overheid - burger doorgaans geen sprake.

⁵ Diverse (branches van) zorgpartijen, vertegenwoordigers van cliënten en uitvoeringsorganisaties (zoals Divosa, SVB en UWV).

De VNG heeft daarentegen benadrukt dat voor gemeenten een doorbrekingsgrond voor zorgverleners noodzakelijk is. Gemeenten lopen in de praktijk aan tegen handelingsverlegenheid bij professionals onder het huidige juridische kader, waardoor samenwerking niet altijd (tijdig) van de grond komt. Om professionals te voorzien van voldoende handelingsperspectief, pleit de VNG daarom voor een expliciete en duidelijke wettelijke doorbrekingsgrond ten behoeve van de gecoördineerde aanpak.

Directie Maatschappelijke
Ondersteuning

Kenmerk
4132808-1084044-DMO

Ad b). Inzet ervaringsdeskundigen

- De inzet van ervaringsdeskundigheid kan voor verschillende doeleinden worden benut. Zoals voorlichting en ondersteuning van slachtoffers, maar ook bij beleidsontwikkeling en preventie.
- Naast het aanbod van formele zorg en hulp aan slachtoffers van seksueel geweld kunnen organisaties gebruik maken van de inzet van georganiseerde ervaringsdeskundigheid.
- Verschillende organisaties doen dit al. Ook binnen Rijksoverheid wordt de meerwaarde van samenwerking met ervaringsdeskundigen erkend op en vormgegeven.

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek

Wams

De Tweede Kamer verzoekt tot toezending van de nota naar aanleiding van het verslag, zodat het wetsvoorstel verder gebracht kan worden.⁶ Ook de VNG/gemeenten hebben gevraagd om spoedige behandeling van het wetsvoorstel.

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

Wams

De VNG/gemeenten en aanbieders dringen⁷ aan tot het verder brengen van dit wetsvoorstel, zodat de met het wetsvoorstel beoogde doelen in de praktijk kunnen worden gebracht. Het gaat kortgezegd om:

- Het beter in staat stellen van gemeenten en andere organisaties om inwoners met meervoudige problematiek te kunnen helpen;
- Te voldoen aan de juridische noodzaak (ingevolgde de AVG) tot het creëren van wettelijke grondslagen voor de verwerking van persoonsgegevens, zodat een knelpunt bij het domeinoverstijgend werken wordt weggenomen.
- Het leveren van een bijdrage aan de verbetering van de taakuitoefening door gemeenten alsook in de samenwerking met andere veldpartijen (verminderen of wegnemen van de ervaren handelingsverlegenheid).

Ervaringsdeskundigheid

De regeringscommissaris seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld verwijst in haar adviesrapport 'Toekomstbestendige hulpverlening na seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld' naar de inzet van ervaringsdeskundigheid als aanvulling op het formele hulpaanbod en de positieve kanten hiervan.

⁶ Tijdens het commissiedebat GGZ/ Suïcidepreventie van 15 april 2025, het debat over de parlementaire verkenning verward/onbegrepen gedrag en veiligheid van 28 mei 2025 en bij brief van de vaste commissie voor VWS (2 juni 2025 kenmerk 2025Z11077).

⁷ [VNG-inbreng plenair debat over Verward/onbegrepen gedrag en veiligheid 28 mei | VNG](#), VNG inbreng commissiedebat GGZ/ Suïcidepreventie van 15 april 2025.

In de beleidsreactie op het adviesrapport van 28 februari 2025 is een passage opgenomen die inhoudelijk in lijn is met de tekst in deze brief.⁸

Directie Maatschappelijke
Ondersteuning

Kenmerk
4132808-1084044-DMO

- c. *Arbeidsmarkteffecten zorg- en welzijnsveld*
Niet van toepassing.
- d. *Gevolgen administratieve lasten*
Niet van toepassing.
- e. *Financiële en personele gevolgen VWS en uitvoeringsorganisaties*
Niet van toepassing.
- f. *Juridische aspecten haalbaarheid*
Niet van toepassing. Het betreft een informerende brief.
- g. *Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)*
Wetsvoorstel Wams: interne afstemming met de directies wetgeving en Jeugd.
Afstemming met de bij het wetsvoorstel betrokken ministeries/
medeondertekenaars van het wetsvoorstel: BZK, J&V, SZW.
- h. *Toezeggingen*
De toezeggingen uit het commissiedebat GGZ/ Suïcidepreventie⁹ van 15 april 2025 worden hiermee afgedaan (Wams: TZ202504-121 en ervaringsdeskundigen).
T.a.v. het wetsvoorstel Wams zegt u in deze brief toe zo spoedig mogelijk na de zomer de Kamer de nota naar aanleiding van het verslag en de nota van wijziging te sturen.
- i. *Fraudedoets*
Niet van toepassing.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

⁸ [Kamerbrief met beleidsreactie op adviesrapport Toekomstbestendige hulpverlening na seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)

⁹ Zie ook: [GGZ / Suïcidepreventie | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#).